

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése,
hová küldendő a lap szel-
lemi részét illető minden
közlemény, valamint hir-
detések s előfizetési díjak.
A Hirdetési díjak előre
fizetendők.
Megjelenik a lap minden szerdán.
Egyes lap ára 10 kr.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítanak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilttéri cikkek
soronként 20 kr-ért közöl-
tetnek.

Székely fiuk exportja.

Megütközve olvastam Kóródy urnak „vész-kiáltását” a székely kamara által ipari kiképzés végett Csikországból kihozott székely fiuk miatt, mert az export cím és az ezen hírlapi cikket befejező azon felkiáltás közt: „ebből baj lesz,” olyan egymást kizáró dicséret és rosszalás foglaltatik, hogy, ha még egy néhány ilyen dicsérő cikk napvilágot lát, elmegy a kedve a szegény székely népnek, hogy gyermekeit Budapestre küldje; mert itt a gyermek csak dolgozni tanul, csak munkát kap; míg ellenben, ha Kóródy ur jó tanácsára Bukarestbe megy, ott megvagyonosodik, magyar marad míg a világ s pénzt is küld a Nyerges tetői szoborra.

De vegyük sorra, a székely kamara büncit.

A székely fiuknak iparoktatás céljából a székely kamara költségén a kamarai tisztviselő felügyelete és kalauzolása mellett a megyei hatóságok közreműködésével Magyarország különböző városaiba: Budapestre, Aradra, Temesvárra, Kecskemétre, Vácra, Esztergomba, Miskolcra, Kassára, Egerre történt felhozatalát és a székely nép iránt rokonszenvvel viseltető ipartestületek mint iparhatóságoknál jelentkező magyar iparosokhoz 3-4 évre teljes ellátás, ruházás, ingyen oktatás, betegség esetében ingyen ápolás mellett a szülők megterhelhetése nélkül szerződésileg átadott székely fiuk elhelyezését, Kóródy ur idegen országba való kivitelnek „Exportnak” nevezi. Miután azonban közönséges értelmezés szerint „export” szó alatt: valamely árunak egy országból más idegen országba való kivitelét szoktuk érteni, az ember pedig nem áru, az emberekre vonatkozó export alatt tilos kiviteli kereskedést szoktunk érteni. Akarom hinni, hogy Kóródy ur nem akart senkit sérteni, s a székely fiuk exportját nem tekinti tudatosan tilos emberkereskedésnek, de tiltakoznom kell az ellen, hogy Magyarországot külföldnek tekintse s a székely kamara áldásos működését, ilyen czimezzel meggyalázza s azt a sok jó magyar iparost, a kik hazafiságból, a székely nép mostoha sorsa iránti részvétből, a székely fiuk nevelését magukra vállalták emberekkel való kereskedéssel vádolja.

Nem állja ki a kritikát Kóródy ur által felhozott azon eshetőség sem, hogy az iparhatósági felügyelet egyenlő: az isten számába hűgyással s ha a Budapestben elhelyezett 215 székely fiu ellenőrzésére a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara nem lesz képes saját költségén állandó vizsgálatokkal az iparosokat még akkor is zaklatni, a mikor nincs ok rá, ez esetben Kóródy ur állítása szerint: a székely fiuk Budapestben szocialisták lesznek; miért is jobb lesz őket Bukarestbe küldeni. Tagadnom kell azt is, hogy habár Bukarest külföld és az árukivitelre nézve található emberek szállítására nézve. Csikországot és Bukarest között az export szót alkalmazni lehetne, mert mégsem szabad feltételeznünk, hogy akár a kamara, akár hazánk más hatóságai tilos emberkereskedéssel hazánkat kompromitálni hajlandók volnának.

Ezek előrebocsátása után határozottan állíthatom, hogy semmiféle körülmény közt sem volna jobb a székely ifjakat iparoktatás céljából Bukarest felé irányítani; ha pusztulnunk kell, inkább pusztuljunk mindnyájan itthon, de ellenségeink földjén meghalva sem tudnák megpihenni.

Bukarestet ottani hivataloskodásom idejéből jól ismerem s mint a „Hunnia” ottani magyar egyesület volt alelnöke tapasztalásból tudom és 80,000 alattvalónk közül, névszerint vagyok képes én is Kóródy urnak azon csekély számú székely családot megnevezni, a kik még egészen el nem oláhosodtak; ellenben volt honfitársainknak 99%-a nemzetiségéből kivetkőztetve nyomorog, szó sincs róla, hogy gyermekeiket magyar szóra tanítsák, vagy megmernék mondani, hogy a nyergesi szoborra adakoztak; vagy talán nem tudja Kóródy ur, hogy Bukarestben, a közoktatási nyelv nem magyar, sőt a magyar királyok által épített egyházak, az oláh kormány szolgálatába álló olasz papok közbenjárásával urat esélyteltek s mint több eset tanúsítja, a magyarság nyílt bevallása elég ok az üldözésre és bebörtönzésre.

Szeretném látni, melyik románországi hatóság merné azt megtenni, a mit a székely kamara megtett: és mégis Kóródy ur jobbnak tartja, ha ifjaink Bukarestbe mennének.

Azt nem esodálom, hogy Kóródy ur nem ismeri Bukarestet úgy, mint én, mert nem mindenkinél lehet kedve tanulmányutra Bukarestbe menni, hogy magyarsága miatt a hatóságok üldözésének tegye ki magát, de azt esodálom, hogy a mi itthon szülőföldünkön a székely fiuk ipari oktatása tekintetében hatóságilag és társadalmilag nem titokban, hanem egész nyíltan történt, arról nincs tudomása, miért is érdeklődésének ohajtók eleget tenni, midőn közhírrététel vagyis a szülők megnyuktatása végett, ide csatolom az utasítást*), melynek megfelelőleg járunk el, a Székely fiuk elhelyezése, érdekeinek képviselete és iskoláztatásuk ellenőrzése tekintetében, melyből meggyőződhetik, ha ellenségeskedése általában legyőzhető, hogy úgy a hatóságok mint a társadalom részéről mindenki megteszi azt a mit lehet, hogy a székelységnek eddigi elhanyagolt anyagi érdekei kielégítést nyerjenek.

Azonban Kóródy ur a székely fiuknak szükségessé vált ipari oktatását a fiatalság felbőjtésének nevezi, Magyarország újra ébredésének korszakát, a bepárolt Csikországot veszedelmének tekinti: s talán jobbnak tartaná, hogy ha az új nemzedék továbbra is a nagyvilágtól elszigetelten otthon maradna, s míg a férfiak mint a régi időbe fuvarra, vagy halászni, vadászni és koman-dóba jártak: a fiatalok jövőre is segítségül lennének, otthon maradt édes anyjuknak a csekély termő földük megművelésére, de ennek a gyöngy-életnek 1848. véget vetett. Magyarországot, melyet külföldnek tekintünk nem szabad s a melyhez az Unio óta, tartozni szerencsénk van, a megváltozott viszonyok között, ignorálnunk nem lehet. Nagy átalakuláson kell keresztül esnünk, a régi idők többé vissza térni nem fognak, semmivésből a jövő nemzedék nem lesz képes megélni és mindaddig, míg Csikmegyében nincsenek a fiuk és leányok oktatására szükséges ipariskolák közép ipartanodák, női ipariskolák, nem is említve a felsőbb tanintézeteket, gépgyár, fonógyár, szövőgyár melletti tannuhelyeket, a melyeknek hazánk más részeiben haszonnal fenn állanak, mind addig: Csikországon kívül kell a pénzszerzés becsületes módját, másoktól eltanulni; nem kell

*) Lásd lapunk közgazdasági rovatában. Szerk.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Orgonavirágok.

Messze-messze a zöld Erdély bérceitől, a délibábos rónaságon lakott egy szép arcú és még szebb lelkű költő. Nevét megörökítette a hazai irodalom története; magas délczeg alakját a távolba merengő, remek tekintetét nem feledhetik kortársai; csengő, rokonszenves hangja meg-megszólal lelkeinkben; nagyszerű működésének egyes tényein hálára buzdul az utókor: hosszú időközön át nemzedékről nemzedékre fog szállani áldott emlékezete.

A költő pap volt és ember! . . . A nevével megjelent két kötet hangulatos, néhol ihlett versei közül az egyikben Isten felé törekvő, poétikus léleknek szűzies, vallási lelkesedése szólal meg; a másikban melyet ő maga nevezett el „Villámok”-nak titokzatos, fojtott láng nyelve arról a korszakról beszél, midőn az égbe emelkedő szárnyak végét megperzseli az élet és halandó részünk teljes súlyával küzd, hogy bennünket lefelé vonjon miközben a halhatatlan fel az étherbe vágyik és és törekszik . . . Ebből a korszakból való az a gyönyörű dal is, melyet a költő barátja Palotás János zenésített s melylyel a lefolyt tél egyik estélyén oly szép, szabatos előadásban kedveskedtek a mi ifjaink a mű élvezetre szomjas hallgatónak.

Ha tudnád érte mennyit szenvedek,
Ha látnád kinban égő kebelem;
Szeretve hullanál nyakamba tán,
S együtt zokognál hosszason velem!
Avagy kétségbeesve mondanád:
„Szegény fiu, kár hogy megzúlt anyád! . . .”

De nem a „Villámok” győztek! A költőből mintaszerű lelkész lett; lantjának hurjai helyett megszólalt szívében az „Énekek éneke” s a poézis, mely lelkében olthatatlan tűzzel égett, Isten dicsőítésére ontotta azontul szelid tiszta lángjait . . .

És megmaradtak eredeti, légies szépségükben az „Orgonavirágok”. Míg sem tudni, hogyan értelmezte a költő magát ezt az elnevezést, mert hisz az orgonavirág tavaszi termék és a költő életének tavaszát tükrözik a szép versek e kötetben: de tartalmuk istenes hangulata azt is engedti feltételeznünk hogy az orgona hangjai lelkesíteték őt e kedves füzet megírására.

Báraink legyen is, ez a cím élénken függeszti magát tollam hegyére, midőn ellenállhatatlan vágy kap meg kifejezést adni annak a nagy és szent gyönyörnek, mely elárasztotta az Isten imádására egybegyűlt hívek szívét, midőn a Magyarok Nagyasszonyának ünnepén megszólalt kedves, most már oly szép kicsi templomunkban a rég várt új orgona.

És feljúl emlékemben az Oltáregyesületnek ama nevezetes választmányi gyűlése, ott a mi hön szeretet elnökünk gyönyörű tuskulánumban, a mikor felhangzott az a kettős, merész indítvány: ki kell festeni a szeredai templomot; új orgonát kell állítani a régi helyébe.

Egy percig csend volt!! Széjjeltekinttem!! Minden arczon ott ült a kételkedés kérdőjele . . . A ki legjobban tudott bizni a jövőben, nagy féltéken csak annyit mert mondani. Talán nem éppen lehetetlen!!

Egy pesszimista tag rávágta: „Képtelenség!!” . . . A nagyobb rész megmaradott hitetlen — mondjuk — csüggedt hallgatásában, bár a

lelkesedés tüze pirt vont minden arczra s a fölvetett lehetőség reménye tündökölt a szemekben

De ezt remélni, a miről a jelzett ünnepen örvendetes tudomást nyertünk — még a merész indítványozók sem merték akkor

Ámde velünk volt az Isten! S ha Isten velünk, ki ellenünk!!

A ki a khaoszának dübörgő, susterő gomolygásába odavetette a parancsszót, „Legyen világosság;” a ki a kevély Sault egyetlen fénysugárral a földre terítette és a világ apostolává tette, a ki a kereszt kultuszát a sötét nyirkos katakombák-ból a világ fölé, a felhőbe emelte, az nyujtotta nekünk hatalmas kezét, hogy ide juthatánk . . .

Hála Neki!! Ezt mondta a hölgyek szemében ragyogó könyecsepp; ezt tolmácsolta a megindult férfiak homlokán derengő meglepedés, ezt suttogta az áhitatos sohaj mindazok ajkán, a kik nagy lelki örömmel hallgatták, midőn két üde ifju hang fölvaltva zengte a „Magyarok Nagyasszonya”-nak dicséretét az új orgona kísérete mellett, melyet ez alkalommal művészilag kezelt egy tanár, a ki zenész minden ízében és lelkesül a szép egyházi zenéért.

Orgonavirágok voltak: a könyv, a homlokok derűje, az ajkak sóhaja, a csengő ének, a buzgó ima, mely éghez esdett, hogy szálljon le onnan kedves városunk hitbuzgó lakosaira az a béke, melyet semmiféle földi erő, semmiféle világi gyönyör meg nem adhat . . .

A virág lehull, hogy a gyümölcsnek helyet adjon.

Mi lesz az „Orgonavirágok” gyümölcse?!

Sz. 1105-1898.
ki.

Hirdetmény.

Közírá tesszük, miszerint Csik-Szentdomokos község tulajdonát képező vadászterületeket és pedig:
1. Cs.-Sztomokos területén fekvő 22520 hold 507 nesz. 01 vadászterületet 5 frt kikialtási ár mellett;
2. Csik-Szentdomokos II-ik részben fekvő 6854 hold 83 nesz. 01 vadászterületet 3 frt kikialtási ár mellett 1898. október 30-án a község hivatalos házánál d. u. 2 órakor tartandó nyílt versenyen 6 egymásután következő évre a legtöbbet ígérőnek haszonhárbe adjuk.

A feltételek a község házánál bármikor betekintheők.
Csik-Szentdomokos, 1898. október 22-én.
Böjte Lajos, **Dániel József.**
bíró. k. jegyző.

Sz. 877-1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közírá teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíró, V. 183-898. számú végzése által Balló Lajos és neje javára Szakács Imre és Gyárfás ellen 400 frt tőke, ennek 1892. évi február hó 19 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 50 kr perköltés követelés és erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 720 frtra becsült szarvasmarhák és 250 kalongya rozaból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a P. V. 224-1898. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Csik-Szentléleken Szakács Imre és Gyárfás lakásán leendő eszközzésére 1898. évi november hó 7-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 10.7 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csik-Szeredán, 1898. október hó 17-én.

Szóllóssy Ferencz,
kir. bir. végrehajtó.

HIRDETME NY.

Ezennel közírá tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyministerium ellenőrző közegei magy. kir. szab. Osztálysorsjáték III. Sorjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyministerium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Harmadik Sorjáték.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona		Második osztály. Betét 20 korona		Harmadik osztály. Betét 32 korona		Hatodik osztály. Betét 24 korona	
Huzás: 1898. nov. 17. és 18-én.		Huzás: 1898. decs. 14. és 15-én.		Huzás: 1899. jan. 10. 11 és 12-én.		Huzás: 1899. márcs. 15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-én.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerzési esélye. Korona 1.000,000 (Egy millió.)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000		
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000		
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000		
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000		
3 á	2000 6000	3 á	3000 9000	3 á	10000 30000		
5 á	1000 5000	5 á	2000 10000	5 á	5000 25000		
8 á	500 4000	8 á	1000 8000	8 á	2000 16000		
30 á	300 9000	20 á	500 10000	10 á	1000 10000		
50 á	100 5000	60 á	300 18000	70 á	500 35000		
2900 á	40 116000	3900 á	80 312000	4900 á	130 637000		
3000 nyer. K. 240000		4000 nyer. K. 477000		5000 nyer. K. 898000			
Negyedik osztály. Betét 40 korona		Ötödik osztály. Betét 32 korona		A melyik esz 480 nyeremény köztől utolodnak huszék ki, kapja a jutalmat. 30,000 nyeremény és jutalom Kor. 9.550,000			
Huzás: 1899. jan. 31. és febr. 1-én.		Huzás: 1899. febr. 22. és 23-án.					
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000 30000	3 á	10000 30000				
5 á	5000 25000	5 á	5000 25000				
8 á	2000 16000	8 á	2000 16000				
10 á	1000 10000	10 á	1000 10000				
70 á	500 35000	70 á	500 35000				
3900 á	170 663000	3900 á	200 780000				
4000 nyer. K. 934000		4000 nyer. K. 1061000					

Az I. osztály huzása 1898. november hó 17. és 18-án lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1898. okt. 23-án.

Magy. Kir. Szabad Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hasay.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Váltóüzlete
1841. évtől
Alapított
RESZVÉNY 15 MILLIO FRT
TARTALEKALAP 150 MILLIO
11 MILLIO 300 000
Dorottya-utca 1. BUDAPEST Giszella-tár sarkán.

HÚZÁS 1898. NOVEMBER 17. és 18-án.

Az eddig mutatkozó e minden várakozást felülmúló kedvező huzási eredmény, — melynek nagy része ép a mi felelőnknek jutott — indit bennünket arra, hogy felhívjuk a figyelmet a most kezdődő

3-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékra

A jártéktervezet vizsgálásánál mindenki feltétlenül meggyőződik arról, hogy ezen sorsjáték a legnagyobb nyerési esélyeket nyújtja.

A kibocsátott 100,000 db sorsjegyből feltétlenül nyer 50.000 dbt, tehát a fele.

A 3-ik sorsjáték egymást követő 6 osztályában összesen

13 MILLIO 160,000 korona

sorsolattik ki, mely kizárólag a résztvevőknek jut.

A főnyeremény szerzése esetében

1.000,000 (egy millió) korona.

A kiválóan előnyös és nyerési esélyekben bővelkedő jártéktervezet folytán a magy. osztálysorsjátékot a külföldön is nagyon kedvelik és oly élénk az érdeklődés, hogy készletünk már nemsokára ki lesz merítve.

A ki tehát a most kezdődő III. magy. kir. osztálysorsjáték nyereményeiben részesedni kíván, sziveskedjék megbízását **haladéktalanul** hozzánk juttatni, mint hogy sorsjegyeinket rendszerint már jóval a húzáse előtt eladtuk.

A megbízás vétele után — a mennyiben készletünk tart — azonnal megküldjük a rendelt sorsjegyet.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzletének
osztálysorsjáték-osztálya.

A NALUNK VÁSÁROLT
eredeti sorsjegyek
az
intézetünk bélyegzőjével
vannak ellátva.

NALUNK 2 MILLIO
Vásárolt magyar osztály sorsjegyekre körilléssel
NYERTÉKI
Korona

Csak oly
nyerő-sorsjegyeket
váltunk be,
melyek nálunk vásárolhattak.
Mi
csak hivatalos
Sorsolási jegyzéket
kibőlünk szét és pedig
mindjárt megjelenése után
felezőtítés nélkül.

Az első osztályu sorsjegyek árai:

EGY egész	...	frt 6.-
EGY fél	...	frt 3.-
EGY negyed	...	frt 1.50
EGY nyolczad	...	frt .75